

- מה אמר הרב שך על מגורים בפריפריה?
- היכן גדלו גדולי ישראל?
- מהם הסכנות ביחידות הדיור שבגנות?

מתוך הגליון

דבר המערכת

לראות בכל טוב... טוב!

הטענה המרכזית על המרגלים היתה - לא על עצם המעשה, אלא בעיקר על הפרשנות המוטעית שהעניקו למה שראו עיניהם.

כי הנה הבורא אמר לבני ישראל, כי הארץ אשר הוא נותן להם - טובה היא. מכיוון שלא הסתפקו בהבטחה הזו, אלא ביקשו לילך ולתור אחריה בעצמם, אמר הקב"ה: "חיייהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים".

והנה, חזרו המרגלים אחר ארבעים יום, והחלו לספר על ארץ אוכלת יושביה. בכל מקום שהגיעו - הלוויות, אבל ובכי מצאו. הם סיפרו גם על העם העז ועל ילידי הענק שבעיניהם נראו כחגבים.

הכל היה אמת. שום פרט לא הומצא על ידם. הם אפילו לא הגזימו בתיאורים. אבל מה, הם לא פירשו המשך בעמוד הבא

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

בפרקים הקודמים עסקנו במענה לטענה על כך שכביכול ניתן יותר לצמוח ברוחניות כשגרים בערי התורה המרכזיות מאשר בקהילות הפריפריה הזולות.

והאמת היא, שדווקא במקומות הרגועים הללו ניתן למצוא בני עליה מופלגים ששקועים בלימוד בכל מאודם והצליחו להעפיל לדרגות גבוהות בכל תחומי הרוחניות מתוך הרוגע הכלכלי ומיעוט ההתרחשויות שמזמנות ערי הפריפריה; דווקא הפשטות בה חיים בני התורה במקומות אלו מזמנת לאברכים צעירים הזדמנויות פז להכיר מקרוב ממש דמויות הוד שבמקומות אחרים לא היתה להם גישה אליהם כלל.

נכון שבאופן מספרי יש יותר ציבור שנמצא בערי המרכז, אבל באופן יחסי לא בטוח שצומחים בה יותר ת"ח. אני מכיר אישית אברכים שהעידו על עצמם שדווקא מפני שהם גרים בפריפריה ובשנותיהם הראשונות אחרי החתונה הם היו נוסעים רק פעם בחצי שנה-שנה להורים, השנים הללו של הניתוק מהעיר וההמולה הם שנתנו להם את היכולת להתמסר ולהיות שקוע בלימוד. והם דברי חז"ל (כתובות קי ב): "מנין שישבת כרכים קשה שנאמר ויברכו העם לכל האנשים המתנדבים לשבת בירושלים" ומבאר רש"י: ישיבת כרכין קשה - שהכל מתיישבין שם ודוחקין ומקרבים הבתים זו לזו ואין שם אויר אבל בעיר יש גנות ופרדסים סמוכים לבתים ואוירן יפה עכ"ל.

היכן גדלו גדולי ישראל עצמם?

אם נחפש לראות היכן גדלו גדולי ישראל נגלה שהם לא צמחו דווקא במקומות תורה המוניים. מרן החזון איש זצ"ל צמח בעיירה קטנה, מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אמנם גר במקום מרכזי אבל היה ספון לבדו המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרב יהונתן שורק

עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | winterntz@gmail.com | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

בבית כנסת צדדי, מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל צמח לבדו בשוויץ ואחר כך האיר אורו בכפר סבא הצדדית, וכך גם גדולי תורה רבים נוספים אשר אין היריעה מספיקה לפורטם.

והחפץ חיים העיד על עצמו שמה שגדל זה דווקא בגלל שגר בעיירה כ"כ קטנה ושקטה הרחק משאון העיר. כיוצא בזה וולוז'ין היתה עיירה קטנטנה לעומת וילנה ועקב חכם אחד שגר בה היא נהייתה מרכז התורה, וכך גם מיר היתה קטנה לעין ערוך מפינסק ומינסק ועם זאת נהייתה מקום תורה חשוב ומרכזי; כל אלו היו כפרים קטנים מאד ודווקא בגלל זה הם היוו כר פורה לגדילה בתורה. וידוע על מרן הגר"א קוטלר זצ"ל שבכוונה תחילה הקים את הישיבה בליקווד הקטנה והמרוחקת כדי להרחיק את הישיבה משאון העיר וראו לאן היא הגיעה.

את ועוד, יש רבים שדווקא מקום קטן ללא ציבור המוני הוא דבר מבורך עבורם, כאשר אילו היו מתגוררים במקום מרכזי ייתכן שאף אחד לא היה מכיר בגדלותם והיו מתרפים, אבל במקום עם ציבור קטן הם מתבלטים במעלותיהם, פורחים ומתעלים ונהפכים למרביצי תורה.

רוגע כלכלי נחוץ כדי לגדול בתורה

אך מעבר לכך צריך לומר כלל מאד חשוב ששמעתיו ממו"ר הרב שך, שידוע כמה היה יקר לו מאד מאד כל ת"ח ועם כל זאת אמר לי שעדיף שאברך יוכל ללמוד ברוגע ובלי לחצים כספיים ואפילו במקום שפחות ליבו חפץ, אך שלוות הנפש זה דבר הכרחי בלימוד התורה שכשאינן טרדות גשמיות אזי הוא רגוע ויכול לגדול.

ובאמת, מי שמחפש את ה'דרך' לגדול בתורה, הדרך היחידה היא לעסוק בדברי תורה ברצינות, כפי שאנו אומרים 'וציוונו לעסוק בדברי תורה', ומי שאכן מקבל על עצמו עול תורה יכול לגדול בערי הפריפריה לא פחות מאשר בערי המרכז.

ישיבת ראדין

יש עוד מה להאריך בזה אבל סבורני שאין זה דיון לביטאון כי לא ניתן לענות תשובה כוללנית, וכמו שכתבנו בדברים אחרים שראוי לכל אדם שיהיה לו רב שמכיר אותו והוא יתן לו את העצה הנכונה בשבילו באופן אישי, וכמו שאמר רבי ישראל סלנטר לרבי נפתלי אמסטרדם תלמידו: אתה צריך להיות מה שאתה יכול להיות! משום שאדם צריך לקבל תשובה המתאימה בשבילו מה נכון לו כדי לגדול ולא למדוד על פי מישהו אחר, אלא לשקול בכובד ראש האם הוא ימצא את כוחותיו יותר במקום מרכזי על מעלותיו או שהוא יגדל יותר במקום שקט ורגוע, וזו הכרעה רצינית מאד ותמיד בדברים האלה צריך ליטול הכרעה מרביתו ומהזקנים. ■

את האמיתות הללו בצורה נכוחה. הארץ שאכלה את יושביה בתקופת ריגולם - לא היתה אלא לטובתם, שיהיו הכנענים אפופים באבלם ולא ישגיחו במסתננים. גם אנשי המידות שראו, הנפילים בני הענק, אם היו מתבוננים בהם במבט של אמת - לא היו חוששים מהם כלל. משה רבינו אמר "ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם סר צלם מעליהם וה' איתנו, אל תיראום!" - כי משה אכן ראה אותם כלא מאומה. סר צילם, כלומר, אין בהם שום ממשות עד שהם אפילו לא עושים צל. זו היתה האמת שהמרגלים לא ראו, וזו היתה הטענה עליהם: איך אפשר, לאחר כל האותות והמופתים שעשה ה' במצרים לעיניהם, לחשוש שאנשים, גדולים ככל שיהיו, אוצרים כוח כלשהו משלהם?

המרגלים אמרו: ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם. וזו היתה שורש טעותם: אכן, הם עצמם, בכוחם, במידות גופם, אין להם שום יכולת אל מול הענקים הגיבורים. אבל התביעה היתה מדוע ראו בכלל את עצמם בתמונה? הרי הבורא הוא זה שהבטיח להם את הארץ, ולעומתו הרי הנפילים ככל שהיו ענקים - הם באמת לא יותר מצרור חגבים חסרי ממשות, אז מה לכם לדאוג?

וזה בדיוק ההבדל בין המרגלים לבין יהושע וכלב. "ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחריו". הוא היה מלא אמונה בקב"ה, לא היה בו שום פקפוק בכוחו הגדול. הוא ראה את האמת השלמה.

כמובן שאין לנו כל השגה בגדלותם של בני דור דעה, ואין לנו את הכלים לדון במעשיהם. מכל מקום, התורה ניתנה להורותנו, לתת לנו להפיק לקח לחיינו. והלימוד היסודי שאפשר להוציא מכאן הוא, שלפחות טעות אחת אסור לנו לעשות: לשכוח שלפעמים טועים. שלפעמים אנו מפרשים את המציאות דרך עינינו

המשך בעמוד הבא

לשאלות לנשיא הגמ"ח לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

איש את רעהו

מכתבים למערכת

לכבוד העלון הנכבד

רצייתי להעיר נקודה פשוטה, שתפטור את כל בעיית ההתחייבויות העצומות.

צריך לשנות את הנוהג המקובל של נתינת סכום גבוה יותר מצד הכלה. זה הדבר היחיד שגורם לכל המעגל של ההתחייבויות הגבוהות - כי מי שפעם אחת שילם יותר מהשני, בפעם הבאה ידרוש זאת גם מאחרים. בנוסף, זה גם גורם למיתוג וליוקרה, כי נוצר מצב שיש פערים באפשרויות לקבל וממילא גם לדרוש.

אבל אם נתחיל להתנהג באופן ההגיוני ביותר ולפי השכל הישר: כל צד יתן חצי חצי בדיוק, אזי אף אחד לא ידרוש את מה שהוא לא יוכל לתת, וכך ייווצרו שידוכים של הרבה משפחות שאין להם אפשרויות לתת הרבה. בנוסף, יירד כל הסטייל והמיתוג, וממילא גם מי שיש לו אפשרות לתת - לא יתן כל כך מהר...

אין ברירה אחרת! צריך להכניס את זה טוב לראש. כל הדיבורים על הורדת מחירים וכו' לא פותרים את הבעיה באמת, זה רק פלסטר קטן לפצע שימשיך לדמם בלי סוף.

צריך להכניס את זה לראש של הציבור עד שאנשים לא יתביישו לומר 'אנחנו נותנים חצי חצי' - כי הכל עניין של נורמה חברתית.

אולי צריך להתחיל עם מאגר של משפחות שמתחילות לחתן ומתחייבות לעיקרון הזה. להקים כעין קהילת שידוכים כזו שהשדכנים יציעו רק מתוך השמות שבמאגר.

האם אני ריאלי? ימים יגידו...

בברכת יישר כח

שמעון.

שלום וברכה,

התרגשתי לקרוא את מכתבו של משה ובו יזם להקים רשת כוללים רק לפריפריה, ואף הציע לתת את 10000 ש"ח הראשונים וכן הו"ק.

מי מרים את הכפפה?

גם אני בל"ג אתן 1000 ש"ח + הו"ק לתקופה קצובה למי שיפתח כולל חדש (לא קיים) בפריפריה כדוגמת עפולה וכדו'.

נא לא לפרסם את שמי

(הפרטים המלאים שמורים במערכת)

למכתבים ותגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

דבר המערכת המשך מעמוד 2

המצומצמות. כי אם אומר הקב"ה שהארץ טובה, הרי שהארץ טובה, גם אם לרגע נדמה לנו אחרת.

בשלהי פרשתנו נצטוונו להפריש תרומות ומעשרות וחלה ולהקריב קרבנות. והנה בפרשה הבעל"ט, תהיה טענתם של קורח ועדתו נגד הדברים הללו. כמו החיובים הללו באו לרושש את אותה ענייה אומללה. ושוב היתה זו הטעות בראיית המציאות. כי בעיני האמת, דווקא המצוות הללו - הן שמברכות את היבול, והן שמעשירות, והן שמשפיעות את כל הברכות לעולם.

גם אם איננו רואים זאת במוחש, הרי שהצדקה לא מרוששת אותנו ולא מחסרת מרכושנו, אלא אדרבה - מעשירה אותנו ואף מצילה אותנו ממוות. זהו הלקח עבורנו; צדקה, ככל שהיא גדולה ומשמעותית יותר, כמו למשל השתתפות בתכנית הגמ"ח המרכזי - כך היא פועלת לטובתנו אנו. כך עלינו לראות זאת. כי כך המציאות האמיתית.

יש לו לאדם לידע, דעל ידי מצוות השם יתברך שיקיים כדיון, בודאי לא יבוא לאדם שום ריעותא; ואפילו אם לפי עינו, נתהווה לאדם איזה ריעותא, יהיה נכון לבו בטוח, שבוודאי ישלם לו הקדוש ברוך הוא כפלים ממקום אחר

(אהבת חסד ח"ב פי"ג)

עולם חסד יבנה

בעקבות המחדלים שהובילו לאסון הנורא: כיצד נחולל שינוי בנושא הבטיחות ב'פתרונות הדיור' המוכרים לכולנו? | ונשמרתם מאד לנפשותיכם!

מגלים שרק חצי מהבנין מחובר לארון הראשי. השאר מחובר בחיבורים פיראטיים. מתקשרים למפקד לשאול מה לעשות, האם בכלל להיכנס לבנין, היכן לנסות לחפש את החיבור, ומאבדים זמן יקר מאד!"

"שלא לדבר על שיטות בניה לא בטיחותיות. אנשים לא חושבים על זה כשבונים יחידות דיור, לא מבינים את הסכנה הטמונה בחומרים הדליקים שמהם הם בונים את היחידות, מחברים את החשמל בחיבורים לא נכונים ועוד".

עד כאן דברי הכבאי, אבל תוך כדי הדברים אני נזכר בסיפור שקרה עמי לפני שנים רבות. אנו מתעוררים בבוקר גשום לבית חשוך. שלחנו את הבן הצעיר אל חדר המדרגות להרים את החשמל. כשהוא ניסה להדליק הוא חטף מיד זרם חשמלי שהעיף אותו כשני מטר אחורה. הבאנו מיד חשמלאי. כשהוא איתר את הבעיה הוא החל לצרוח: "מלכודת מוות!! לא להתקרב!!!"

"במקרה של שריפה ל"ע, העשן עולה לחלק העליון של הבנין ונתקע שם או שהוא נכנס לתוך אחת היחידות הצפופות וחלילה האסון בדרך."

לאחר מכן הוא אמר לנו: "זה שהבן שלכם ניצל זה נס!" מה מתברר? השכן מלמעלה בנה על הגג ולא אטם כמו שצריך. בגשם נכנסו מפלי מים לתוך ארונות החשמל בבנין. המים הוליכו את החשמל בכל הבנין ואך בנס לא אירע אסון.

לא הקפנו את כל סוגי הסכנות המצויות בתחום. לא נגענו בנושאים ה'הנדסיים' הקשורים לחוזק הבניה, אך יתן לחכם ויחכם עוד'... והחכם עיניו בראשו - לא להתעורר חלילה לאחר האסון ל"ע.

נ.ב. אין בכוונתי חלילה לבקר את כל תוספות הבניה ויחידות הדיור, כוונתי היא כן להתריע על סכנות אפילו שאינן נראות לעין (ובוודאי כשהן נראות למתבונן...) - וטוב שעה אחת קודם!!

הרב צבי רבינסקי - יו"ר וועדת הדיור ומנהל רשת הת"תים "תורת הבית"

בפרקים הקודמים דברנו בין היתר על סכנות החנק מעשן ביחידות הדיור שבמחסנים ובחניות. שאל אותי השבוע שיפוצניק ותיק: "מילא, אותן היחידות שמתחת לאדמה - הבנו. אבל אלו שעל הגגות, מה הבעיה איתן?"

את האמת אני חייב לומר, פלשתי לתחום שאינני מתמצא בו. החלטתי אפוא לצאת ל'סיור לימודי' בנושא, ללמוד ולהחכים, ואולי גם להודות לו בסיום הלמידה שהוא

צודק, שהיחידות על הגג לא בעייתיות. התקשרתי לתלמידי הכבאי וביקשתי ממנו במילים ספורות הדרכה לקוראים - על מה צריך להסתכל כדי לדעת אם הבנייה בטיחותית. ראשית, הוא התקומם על עצם הבקשה: "תבין", הוא אמר, "אנחנו לומדים את הנושא במשך חודשים ארוכים, אין לך מושג כמה סכנות קיימות בזה, ואתה רוצה לתמצת את הכל בפרק אחד!?"

"גש נא לבנין שטרם בנו בו על הגג" הוא מנחה אותי. ניגשתי. "אתה רואה שם בתקרת חדר המדרגות מין פיר, המהווה יציאה לגג?" - הוא שואל וממשיך - "הפיר הזה נועד מלבד ליציאה, גם למקום שממנו יוצא העשן ל"ע במקרה של שריפה. עכשיו גש לבנין בו בנו על הגג". ניגשתי. "יש שם פיר?" - הוא מברר איתי, כשהתשובה כבר ידועה לו מראש. "במקרה של שריפה ל"ע, העשן עולה לחלק העליון של הבנין ונתקע שם או שהוא נכנס לתוך אחת היחידות הצפופות וחלילה אסון החנק בדרך. תבין הרב, הקבלן שבנה את היחידות אפילו לא הבין לאיזה צורך נועד הפיר! אם ליציאה אל הגג, הרי בנינו מדרגות לשם כך...! וכך בנושאים נוספים, כמו חשמל ועוד, ההבנה היא מינימלית וההשתוללות גדולה..."

"אביא לך דוגמא מצויה נוספת. אם חלילה מתרחשת שריפה בבנין, מגיעים כבאים, דבר ראשון שהם עושים זה לנתק את הזרם הראשי של החשמל בבנין, שלא תתלקח חלילה שריפה גדולה יותר מהחשמל. ואז פתאום הם

לתגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il